

“L'ingrés a la Unió Europea no és cap premi extraordinari”

Les eleccions que es faran a Sèrbia el dia 11 de maig marcaran la futura relació d'aquest país balcànic amb la Unió Europea. Seran els primers comicis després de la independència de Kosovo, proclamada el 17 de febrer. El gran favorit a totes les enquestes és el Partit Radical, una força conservadora i patriòtica contrària a col·laborar amb la Unió Europea. El seu principal contrincant serà el Partit Demòcrata del president de la República, l'europeista Boris Tadic. Davant d'aquest context, Dragoljub Zarkovic (Belgrad, 1951) analitza les claus d'aquestes eleccions.

—Com repercutirà la independència de Kosovo en els resultats de les eleccions de l'11 de maig?

—Ningú no ho pot saber del cert. És evident que en aquests moments la separació de Kosovo és una qüestió molt sensible per a la població sèrbia. Dir que no influirà en absolut en els resultats seria un error. Probablement afavorirà el bloc més dretà i nacionalista. És possible que el Partit Radical obtingui uns millors resultats.

—Per què la població sèrbia és tan contrària a la independència de Kosovo?

—Per unes raons semblants per les quals els espanyols no volen que Euskadi s'independentzi, amb l'afegit que Kosovo és un territori molt important per al poble serbi. La història, la religió i la cultura sèrbies van començar a Kosovo. La pèrdua d'aquest territori és sentida com una amputació de l'ànima sèrbia.

—A Kosovo, però, tot just hi viuen 110.000 serbis. El 90 % de la població són albanesos independentistes.

—Si hem de ser realistes, les proporcions de població tenen ben poc a veure en aquests assumptes. A les illes Malvines, per exemple, tampoc no hi vi-

Dragoljub Zarkovic (Belgrad, 1951) és el director del setmanari serbi 'Vreme', o el que és el mateix: "El Temps", en serbocroat. Zarkovic és un dels analistes més lúcids del seu país i les seves opinions tenen molt valor, sobretot de cara al proper 11 de maig, data en què Sèrbia celebrarà unes noves eleccions parlamentàries.

vien gaires anglesos i la Gran Bretanya hi va entrar en guerra a la dècada dels vuitanta. Si Sèrbia fos una potència militar i econòmica, Kosovo ara no seria independent.

—Qui dona suport al Partit Radical, la força més ben situada a totes les enquestes?

—Són ciutadans preocupats per les qüestions nacionals. Els anomenem "perdedors" de la transició [iniciada l'any 2000, després de la caiguda d'Slobodan Milosevic] perquè no han percebut cap millora en les reformes que s'han dut a terme als últims anys. Ben al contrari, només han notat que augmentava el nivell de vida i els seus sous baixaven. En general, els votants

del Partit Radical no veuen cap perspectiva de millora en el futur.

—En canvi, qui vota l'europeista Boris Tadic?

—Podríem dir que l'altra meitat de la població, els anomenats "guanyadors" de la transició. Són ciutadans que han millorat la seva situació econòmica gràcies a les reformes dels últims vuit anys o bé que tenen esperances de millorar-la si segueix l'apropament a la Unió Europea.

—La formació de Tadic i els radicals es diferencien per la seva política cap a la Unió Europea. També perquè el Partit Radical, a diferència de Tadic, no està disposat a col·laborar amb el Tribunal Penal Internacional per a l'Antiga Iugoslàvia de l'Haia. Hi ha alguna altra diferència destacable entre aquests dos grans partits?

—És clar que n'hi ha, però no són evidents per a l'opinió pública. L'única diferència important i coneguda és la seva història. El Partit Radical va ajudar Milosevic en la guerra de Sèrbia contra Occident, mentre que el Partit Demòcrata de Tadic s'hi va oposar. Això fa que molta gent no tingui gaire confiança en els radicals, malgrat que intentin canviar la seva imatge.

—L'actual primer ministre en funcions, Vojislav Kostunica, és més a prop del Partit Radical o del Partit Demòcrata?

—Ara mateix Kostunica és només a prop d'ell mateix. És cert que ha hagut de trencar un govern de coalició amb el Partit Demòcrata, però això no vol dir que estigui preparat per pactar amb els radicals.

—Tot apunta que ni el Partit Radical ni el Partit Demòcrata podran governar en solitari. Quin és el pacte de govern més probable?

—Després de les eleccions, ens trobarem amb una distribució de forces al Parlament molt semblant a la que ara tenim. Serà interessant veure quin tipus de coalicions es poden formar.

—Si el Partit Demòcrata no torna a pactar amb Kostunica, tindrà alguna opció per continuar al govern?

—Totes les possibilitats estan obertes. A més de Kostunica, hi ha altres forces que poden tenir la clau del nou govern, com l'antiga formació de Milosevic, o el Partit Socialista, o els representants de les minories. També caldrà veure

'Dir que [la independència de Kosovo] no influirà en absolut en els resultats seria un error.'

si Ceda Jovanovic [l'únic líder polític serbi favorable a la independència de Kosovo] aconsegueix tornar a entrar al Parlament.

—**En què canviarà la política de Belgrad cap a Kosovo segons governi el Partit Radical o el Partit Demòcrata?**

—No crec que canviï gaire. Sèrbia ja no té cap política activa envers Kosovo, ni tampoc té prou força militar ni econòmica per canviar l'actual estat de coses. L'únic que fa Sèrbia respecte a Kosovo és lamentar-se pel seu destí desafortunat i per la injustícia política i històrica que s'ha comès.

—**Creu que el Partit Demòcrata de Tadic pot arribar a reconèixer la independència de Kosovo a canvi que Sèrbia ingressi a la Unió Europea?**

—No, de cap manera. Cap responsable polític serbi no pot reconèixer la independència de Kosovo. La controvèrsia de Kosovo durarà anys i panys i els únics que en pagaran les conseqüències seran els serbis i els albanokosovars.

—**Ajuda prou la Unió Europea a la candidatura europeista de Tadic?**

—Crec que l'ajuda massa i tot. Abans de les eleccions presidencials del febrer passat, la Unió Europea va firmar un acord simbòlic amb Sèrbia. L'opinió pública va entendre que, amb la firma d'aquest acord, es demostrava que Tadic no era res més que un servent de Brussel·les. Per tant, recomano a la UE que no es mescli en la política interna sèrbia si vol ajudar la candidatura europeista.

—**Què té Sèrbia que, a diferència de tots els seus veïns, no disposa d'una població clarament majoritària a favor de la Unió Europea?**

—Abans de la independència de Kosovo, totes les estadístiques apuntaven que un 70 % de la població era favorable a l'adhesió a la UE. Ara, però, en preguntar per l'entrada a la UE sense Kosovo, la població partidària de l'ingrés al club europeu ha baixat fins al 40 %.

—**Hi ha vida per a Sèrbia fora de la UE?**

—L'ingrés a la Unió Europea no és cap premi extraordinari. Té els seus avantatges, però també té inconvenients. El gran interrogant és saber si Sèrbia té

prou capacitat política i econòmica per aconseguir l'estàndard de vida europeu sense formar part de la UE.

—**Pot ser Rússia una alternativa a la UE per a Sèrbia?**

—Rússia ara mateix està més a prop de la UE que no pas els nostres veïns Bulgària i Romania, que en són estats membres. Un 60 % dels intercanvis comercials russos es fan amb la UE.

—**Però els lligams entre Belgrad i Moscou s'han reforçat als últims mesos. Rússia ha estat la gran aliada de Sèrbia en contra de la separació de Kosovo i fa uns mesos van firmar un important acord energètic...**

—Rússia té més interessos a Turquia, l'Afganistan o qualsevol país del Caucas que no pas a Sèrbia. Al capdavant, Sèrbia és un país pobre, sense gaires recursos energètics, i no té ni sortida al mar. Moscou només utilitza Sèrbia i Kosovo per amargar la vida als Estats Units en la lluita pel repartiment del poder mundial.

*Pau Bori
Belgrad*